

Vlaams
Parlement

vergadering **C125**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 11 februari 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ludo Van Campenhout aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het houden van roofvogels in gevangenschap – 880 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over een mogelijke erkenning van tijdelijke slachtvloeren als slachthuis – 890 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het voorstel van moslimpolitici om tijdelijke slachtvloeren te laten erkennen als slachthuis – 897 (2014-2015)	4
VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de productie van foie gras – 963 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over gavage of het dwangvoederen van ganzen voor de productie van foie gras – 1003 (2014-2015)	11

VRAAG OM UITLEG van Ludo Van Campenhout aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het houden van roofvogels in gevangenschap – 880 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

De heer Ludo Van Campenhout (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, het houden van roofvogels in gevangenschap is de laatste jaren enorm toegenomen. Uit verschillende rapporten blijkt dat dit het welzijn van de dieren niet hoeft aan te tasten, maar dat er nood is aan normering en aan een referentiekader. Vaak zijn de houders van roofvogels zelf vragende partij voor normering en een referentiekader. Die blijken nodig te zijn, want de dieren worden verkocht, maar het is niet evident om ze te houden.

In uw beleidsnota Dierenwelzijn staat trouwens dat u werk wilt maken van een referentiekader en van normering. U verwijst terecht naar een advies van de Raad voor Dierenwelzijn uit 2009 over het opleggen van een aantal minimum-normen en voorwaarden, onder meer qua huisvesting, bekwaamheid van de houders, certificering en controleprotocollen. Ook nodig is het volledig uitwerken van concrete normen en voorwaarden, rekening houdend met de verschillende typen roofvogels.

Minister, wanneer plant u initiatieven te nemen om te komen tot een referentiekader waaraan de eigenaars van roofvogels zich moeten houden en een normering met betrekking op onder meer de grootte van de kooien, de voeding en dergelijke?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, collega's, ik wil me graag aansluiten bij de vraag van de heer Van Campenhout. Ik vind het een heel terechte vraag. Ik wil ook heel graag aan de minister vragen naar de stand van zaken in dit dossier.

Ik wil ook benadrukken dat controles van heel groot belang zijn. Het heeft weinig zin om extra regels op te leggen indien er niet gecontroleerd wordt. Ik wil daarom graag aan de minister vragen wat zijn intenties zijn, in eerste instantie tot op het moment dat de nieuwe regels of normen er komen. Ik wil ook graag vragen wat, indien de nieuwe normering er komt, de bedoeling van de minister is betreffende de controles.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, we hebben het over een advies van de Raad voor Dierenwelzijn van 2009 over het houden van roofvogels in gevangenschap. De belangrijkste voorstellen in dat advies gaan over de voorwaarden voor het houden en identificeren van de dieren, over voorwaarden voor het transport, over een bewijs van bekwaamheid voor valkeniers. Het is een heel uitvoerig, gedetailleerd advies. Sinds 2009 is er niets mee gebeurd. Het is ook een heel omvattend werk. Dat steek ik niet onder stoelen of banken. Ik heb het opgenomen in mijn beleidsnota, maar het zal een werk van lange adem zijn.

Het advies gaat over verschillende categorieën van gebruikers: valkeniers, roofvogeldemonstranten, particuliere liefhebbers, handelaars, asielen en erkende opvangcentra voor wilde dieren. Er worden maatregelen gesuggereerd ten aanzien van die domeinen: bewijs van bekwaamheid huisvesting en allerhande administratieve verplichtingen. Het is een hele boterham.

Ik heb het in mijn eigen beleidsagenda qua timing opgenomen. Gelet op het omvattende werk, maar ook op de vaste ambitie om ter zake te realiseren wat wordt aangekondigd, is 2018 volgens mij een realistische timing om een en ander volledig te kunnen uitrollen. We bekijken samen met de Dienst Dierenwelzijn of het advies ongewijzigd in regelgeving kan worden opgenomen of dat er ondertussen een aanpassing nodig is, we spreken immers van een advies uit 2009 dat gebaseerd is op praktijken van de jaren daarvoor. We bekijken ook of we een gefaseerde, stapsgewijze inwerkingtreding kunnen doorvoeren.

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

De heer Ludo Van Campenhout (N-VA): Ik dank de minister voor zijn antwoord. Het is een duidelijk antwoord, ook wat de timing betreft. Misschien dat er intermediair wel een zekere sensibilisering kan komen ten aanzien van potentiële kopers in verband met minimale normen voor het welzijn van de dieren.

Voor de rest is het een heel duidelijk antwoord. Het advies van de Raad voor Dierenwelzijn is inderdaad heel gespecificeerd en gedetailleerd. Het vergt inderdaad tijd om alles in wetgeving om te zetten, maar het is een heel goede basis voor decretale initiatieven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over een mogelijke erkenning van tijdelijke slachtvloeren als slachthuis – 890 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het voorstel van moslimpolitici om tijdelijke slachtvloeren te laten erkennen als slachthuis – 897 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, voortaan is het verboden om dieren onverdoofd te slachten buiten de erkende slachthuizen. U hebt terecht komaf gemaakt met het omzeilen van de Europese regelgeving en het onverdoofd slachten op de 57 tijdelijke slachtvloeren afgevoerd.

Het hoeft natuurlijk geen betoog dat de moslimgemeenschap hier erg ontevreden over is. Het dreigt hun Offerfeest natuurlijk te hypothekeren. De reguliere slachthuizen kunnen de slachtingen tijdens het Offerfeest, we spreken dan over ongeveer 22.000 schapen, niet verwerken.

Volgens mijn redenering is er nochtans een heel simpele oplossing: de omkeerbare verdoving. Enerzijds is er het onomkeerbaar verdoven, dat blijkbaar niet als halal wordt beschouwd, omdat die dieren sowieso niet meer kunnen recupereren indien ze niet zouden worden geslacht. Dat onomkeerbaar verdoven gebeurt met een pin in het hoofd. Anderzijds is er de omkeerbare verdoving, die met een elektroshock gebeurt. Als het beest dan niet gedood wordt, kan het opnieuw recupereren. In heel wat landen wordt dat aanvaard als halalslachting. Ik heb begrepen dat de Belgische Moslimexecutieve dat hier blijkbaar niet aanvaardt, waardoor de slachtingen niet meer kunnen gebeuren op een tijdelijke slachtvloer.

De moslimgemeenschap zelf gaat op zoek naar oplossingen. Ik moet zeggen: ze zijn nogal creatief in hun voorstellen. Zo stelden ze onlangs in Het Belang van Limburg dat ze u zullen vragen om de tijdelijke slachtvloeren te erkennen als slachthuis.

Minister, is de erkenning van slachtvloeren als slachthuis technisch gezien mogelijk voor de tijdelijke locaties? Wil u hierover nadenken of vindt u het een stap in de foute richting?

Het opheffen van de tijdelijke slachthuizen brengt natuurlijk heel wat vragen met zich mee. Die vragen kwamen in het recente verleden ook al aan bod. U gaf toen te kennen in dialoog te willen gaan met de moslimgemeenschap om tot oplossingen te komen. Is er al overleg geweest? Wat is de stand van zaken?

Ziet u in de verre toekomst een algemeen verbod op onverdoofd slachten zitten? Hebt u plannen in die richting?

Klopt mijn redenering dat de tijdelijke slachtvloeren zouden kunnen blijven bestaan als men gebruik zou maken van de omkeerbare elektroverdooving?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik wil eerst de cijfers corrigeren die mijn collega Engelbosch heeft vernoemd. Minister, op basis van een schriftelijke vraag hebt u gezegd dat er in 2014 ter gelegenheid van het Offerfeest een recordaantal schapen is geslacht: bijna 36.000, waarvan 9000 schapen werden geslacht in een slachthuis en bijna 27.000 op een van de 59 tijdelijke slachtvloeren die er bij het Offerfeest verleden jaar waren.

Bovendien hebt u in die cijfers ook verteld dat er op 17 tijdelijke slachtvloeren overtredingen werden vastgesteld van de dierenwelzijnsreglementering.

Eind vorig jaar hebt u aangekondigd dat er inderdaad niet meer zou mogen worden geslacht op die tijdelijke slachtvloeren omdat dat strijdig zou zijn met de Europese wetgeving. U hebt toen gezegd dat er, in afwachting van een – terecht – volledig verbod op het onverdoofd slachten dat u zou invoeren, enkel nog maar zou kunnen worden geslacht in de erkende slachthuizen.

U hebt vorig jaar inderdaad overleg gevoerd met de Moslimexecutieve die daar, althans wat dat betreft, toch oren naar heeft. Voor de rest ligt die organisatie, zoals u ongetwijfeld evengoed weet, op apegapen. U hebt ook nog een aantal andere gesprekken gepland met andere partijen, zo gaf u aan in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van november vorig jaar.

Zoals verwacht, stuiten de plannen die u hebt aangekondigd op hevig verzet bij de moslims die zich tot nu toe in het debat hebben gemengd. Als ik vandaag in de krant lees dat uit een onderzoek van het Berlijnse Centrum voor Sociale Wetenschap blijkt dat 70 procent van de ondervraagde moslims in België zegt dat godsdienstregels belangrijker zijn dan wetten, dan is het niet verbazingwekkend dat de moslims zich in dezen hevig verzetten tegen de aanpassing van de wetgeving, die op dit moment nog een uitzondering maakt voor religieuze slachtingen.

Voor de Limburgse moslims hebben zich verzet. Ze wilden proberen het verbod op tijdelijke slachtvloeren te omzeilen door bij het Offerfeest de slachtvloeren te laten erkennen als slachthuis. Wat achterpoortjes in de wet betreft, zijn mijn Limburgse collega's in ieder geval zeer goed geïntegreerd.

Minister, naar verluidt hebt u van Genkse en Hasseltse schepenen berichten gekregen om een en ander te herzien en aan te passen. Een aantal islamitische

schepenen van de twee grootste Limburgse steden proberen u te overtuigen om uw geplande wijziging van de regelgeving weer in te trekken. De vraag is u hoe omgaat met die pogingen tot omzeiling van uw eigen regelgeving.

Minister, hoe reageert u op de vragen van die Limburgse moslims? Wat is hierover uw standpunt?

Wat is de stand van zaken betreffende het overleg met de Moslimexecutieve? Wat is het standpunt van de Executieve met betrekking tot de organisatie van het Offerfeest eind dit jaar?

Welke gesprekken hebt u nog gevoerd of zult u nog voeren met betrekking tot de organisatie van het Offerfeest dit jaar? Met welke andere betrokken partijen, waarover u sprak in uw schriftelijk antwoord, hebt u al overlegd of zult u nog overleggen?

Zult u alsnog op zoek gaan naar bijkomende slachtgelegenheid of andere initiatieven nemen om het onverdoofd slachten verder te faciliteren? Zo ja, hoe ziet u dat dan? Is dat niet in tegenstrijd met uw eerder aangekondigde plannen om het onverdoofd slachten volledig in te voeren?

Zult u dit jaar extra toezicht vragen op de illegale thuisvlachten, aangezien er geopperd wordt dat mogelijk opnieuw meer thuis zal worden geslacht indien het niet kan gebeuren op de tijdelijke slachtvloeren?

Overweegt u alsnog een verbod in te voeren op het onverdoofd ritueel slachten?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): In deze commissie hebben we al verschillende keren over dit thema gedebatteerd. Verschillende wetgevingen kruisen elkaar, en daar moeten we rekening mee houden. In de eerste plaats is er het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) waarin godsdienstvrijheid wordt gegarandeerd. In de tweede plaats is er de Europese wetgeving die zegt dat ritueel slachten alleen kan in het slachthuis. De vraag die dan moet worden gesteld, is: wat is een slachthuis? Kunnen de slachtvloeren zoals ze werden ingericht, worden erkend als slachthuis?

Minister, u hebt uitspraken gedaan dat slachtvloeren niet meer zouden worden erkend in 2015, maar u hebt ook aangekondigd dat u in overleg zou gaan met de moslimgemeenschap. Als we het als wetgever onmogelijk maken om nog ritueel te slachten, zijn we in overtreding met het EVRM.

Minister, u hebt ook overleg gehad met de executieve. Die heeft advies gevraagd aan de raad van theologen en die heeft aangegeven dat verdoofd slachten niet kan. Zij kunnen zich dus niet vinden in een verdoving. Over dat gegeven kunnen we misschien leuk doen, maar uiteindelijk zijn het niet wij die bepalen of een bepaald gebruik in een bepaalde godsdienst kan of niet kan. Het is aan de raad van theologen om aan te geven wat zij daar zelf van vinden. Dan kunnen we daar leuk over doen, maar daar gaat het uiteindelijk niet over.

Er is ook overleg geweest met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Als er 22.000 of 26.000 schapen moeten worden geslacht tijdens het Offerfeest in september, zullen daar waar veel moslims wonen, de gemeentebesturen ermee worden geconfronteerd. We hebben er in Limburg – het gebeurt niet overal op dezelfde goede manier – 15 jaar over gedaan om de moslimgemeenschap ervan te overtuigen dat tijdelijke slachtvloeren een betere oplossing zijn dan thuis slachten. Wat is het alternatief? Als het niet kan op een

georganiseerde, door ons gecontroleerde en diervriendelijke wijze, dan zal er opnieuw thuis worden geslacht. Voor dat alternatief zijn we helemaal niet te vinden. Dat is voor ons zeker geen oplossing.

Minister, u hebt aangegeven dat u voor 1 maart duidelijkheid zult geven aan de moslimgemeenschap over hoe u met dit dossier voortgaat. De andere Europese landen moeten aan dezelfde wetgeving voldoen. In Wallonië is er geen slachtverbod, anders dan u had gezegd tijdens een van de vorige besprekingen in deze commissie. Ook Duitsland heeft een andere oplossing met de erkenning van tijdelijke slachtvloeren. Dat is ook een Europees land. Hoe verhoudt zich dat ten opzichte van de Europese wetgeving? Wat is dan het slachthuis?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, u hebt inderdaad aangegeven dat u uitvoerig overleg zou plegen met de Moslimexecutieve en met de jodengemeenschappen. Ik ben heel benieuwd naar de stand van zaken. Overleg in deze materie is in het kader van dierenwelzijn heel belangrijk, en ik hoop dat dat heel uitvoerig is gebeurd en dat we er een gedetailleerd overzicht van kunnen ontvangen. Het dierenwelzijn zal enkel door overleg kunnen zegevieren.

Minister, hebt u met hen ook alternatieve methodes besproken, zoals de elektronarcose, en wat was hun reactie daarop? Ik wil hier ook nog even onze bezorgdheid herhalen om tijdens de piekmomenten toch voldoende capaciteit te hebben voor die rituele slachtingen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Het wetenschappelijk onderzoek is duidelijk over onbedwelmd slachten versus regulier slachten. Onbedwelmd slachten zorgt voor meer dierenleed dan de reguliere slachtingen. Zo eenvoudig is dat. De vraag is of we dat aanvaardbaar vinden of niet. Wat mij betreft is dat niet aanvaardbaar. Dus ik kijk naar de minister. Welke initiatieven zult u nemen?

De discussie wordt vaak toegespitst op de moslimgemeenschap. Uiteraard is er een concentratie tijdens het Offerfeest, maar het debat over onbedwelmd slachten gaat wel over meer dan de moslimgemeenschap alleen. Ik denk aan de joodse gemeenschap die overigens een veel grotere gevoeligheid heeft over dit thema, zeker in de internationale context. Internationaal wordt er halal geslacht met bedwelmingsmiddelen. Andere gevoeligheden zijn sterker aanwezig dan in de moslimgemeenschap alleen. Ook landbouworganisaties zijn niet voor een verbod op onbedwelmd slachten. De problematiek is dus ruimer dan alleen de moslimgemeenschap.

Minister, u hebt verschillende keren aangegeven dat u aan tafel gaat zitten met de betrokken organisaties en gemeenschappen. Wie zijn dat dan? Met wie zit u samen? Wat is ondertussen het resultaat?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De tijdelijke slachtvloeren kunnen theoretisch inderdaad worden erkend als een slachthuis, op voorwaarde dat ze vanzelfsprekend voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld door de federale wetgever. Dat is een redelijk zware procedure. De eisen waaraan moet worden voldaan, zijn niet gering en zitten vevat in specifieke regelgevingen: de verordening 852/2004 van het Europees Parlement en van de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne, de verordening van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen

van dierlijke oorsprong, de verordening van 2001 die gaat over de regels voor preventie, controle en de uitroeiing van bepaalde overdraagbare spongiforme encefalopathieën, een KB inzake levensmiddelen van dierlijke oorsprong en een KB inzake de traceerbaarheid, de autocontrole en de meldingsplicht in de voedselketen. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) heeft al die voorwaarden gebundeld in een overzicht van 29 bladzijden. Het is dus zeer uitvoerig.

Dat tijdelijke slachtvloeren kunnen blijven worden gehanteerd wanneer verdoofd slachten wordt toegepast, spreekt voor zich, want dan is dat volledig conform de Europese verordening waarover sprake. Ik overleg momenteel met verschillende partijen. Net omwille van het welslagen en het zorgen voor een afdoend draagvlak, ga ik niet op het publieke forum gooien wie wat heeft gezegd. Dat lijkt me evident om het beoogde resultaat niet in het gedrang te brengen. Speculatie over de inhoud van die gesprekken laat ik aan u over. Alleszins is het niet mijn taak om religieuze bepalingen te gaan interpreteren: het is enkel mijn taak om ervoor te zorgen dat de regelgeving wordt gehandhaafd.

De doelstelling dat alle betrokken partijen er mee op zullen toezien dat de regelgeving ook tijdens het Offerfeest wordt gerespecteerd, is evident. Het is ook niets nieuws dat er een wettelijk verbod is op onverdoofd thuis slachten. Ik weet niet of ik dat in herinnering moet brengen, maar dat is al een tijdje zo.

Een algemeen verbod op onverdoofd slachten, is nu niet aan de orde. We zijn heel concreet bezig met een gedragen, adequate organisatie van het Offerfeest. Dat is de doelstelling. Ik denk dat dat op zich al een ambitieuze doelstelling is, gelet op het gegeven dat de voorgaande jaren ter zake weinig gebeurd is.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, dank u voor uw antwoord. Voor mij is het zeer duidelijk: de bal ligt in het kamp van de Moslimexecutieve. U hebt gezegd dat tijdelijke slachtvloeren kunnen blijven bestaan als men naar bedwelmung gaat. In meer dan de helft van de moslimlanden wordt de omkeerbare elektronarcose door de moslims aanvaard als halal. Sorry, dan moeten de moslims hier daar maar aan toegeven. Hun probleem is meteen opgelost als ze daar willen aan toegeven. Het is kiezen of delen. Wij zijn bereid om in overleg te gaan. Er is al heel veel overleg geweest. Er is een heel eenvoudige oplossing, maar als zij het been stijf willen houden, dan zie ik dat wel als een probleem, maar eerder als hun probleem.

Mevrouw Claes, ik wil toch even reageren op uw uitspraak dat er zoiets is als de rechten van de mens en het recht op godsdienstvrijheid. Ik weet dat wel allemaal, maar ik mag toch wel hopen dat dierenwelzijn boven het recht op godsdienstvrijheid gaat.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Ter attentie van mevrouw Claes, die een aantal elementen heeft aangehaald die behoorlijk choquerend zijn te noemen, vooral wat betreft de mensenrechten, wil ik zeggen dat er in het buitenland voorbeelden zijn die aantonen dat verplicht verdoofd slachten mogelijk is zonder welke mensenrechten dan ook te schenden. Er zijn Europese landen, zoals Zweden, Noorwegen, Zwitserland, Oostenrijk en IJsland, waar enkel verdoofd geslacht mag worden. Zijn die landen volgens u dan in overtreding met het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden? Ik denk het niet. Ik ben er zelfs van overtuigd van niet. Als dat daar kan, waarom zou dat hier in Vlaanderen dan niet kunnen?

Wat betreft de godsdienstvrijheid is er natuurlijk een groot verschil tussen godsdienstvrijheid binnen de grenzen van de wet enerzijds, en godsdienstvrijheid waarvoor men de wet moet aanpassen om ze wettelijk te kunnen maken. Dat is wat men in België heeft gedaan met betrekking tot religieuze slachtingen. Men heeft een uitzondering gemaakt op de wetgeving op het dierenwelzijn door te zeggen dat men onverdoofd kan slachten indien het binnen een religieuze context gebeurt. Voor alle duidelijkheid, mevrouw Claes, slachtingen binnen een religieuze context worden door niemand gecontesteerd, door niemand in twijfel getrokken en door niemand verhinderd. Maar de slachtingen die binnen een religieuze context gebeuren, moeten wel gebeuren zonder vermijdbaar dierenleed. Dat is toch wel essentieel.

Minister, u hebt een heel aantal vragen onbeantwoord gelaten. U laat voorlopig nog niet in uw kaarten kijken en dat maakt me een beetje ongerust.

Minister, als ik het op die manier interpreteer, laat u voorlopig nog de mogelijkheid van de tijdelijke slachtvloeren open. Theoretisch kunnen ze als slachthuizen worden erkend. U laat die mogelijkheid voorlopig open. Op die manier geeft u toe en zwicht u nu al voor de chantage vanuit de Moslimexecutieve en islamitische hoek.

Waarom zegt u nu niet openlijk en duidelijk dat de onverdoofde slachtingen en het onnodig dierenleed voor u niet kunnen? U wilt met de Moslimexecutieve in overleg treden. Het minimum minimorum moet het uitgangspunt zijn dat onnodig dierenleed ook niet in het geval van religieuze slachtingen kan.

Om dergelijke debatten in de toekomst niet meer te moeten voeren en om geen twijfel meer te zaaien, moet u vooral een zaak doen, namelijk werk maken van een decretaal verbod op het onverdoofd slachten. Op die wijze zult u duidelijkheid creëren. Iedereen hoeft zich dan enkel aan de decreten te houden.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): De godsdienstvrijheid maakt, voor alle duidelijkheid, deel uit van de rechten van de mens. De vraag is niet of de godsdienstvrijheid boven het dierenwelzijn staat. Het gaat gewoon om twee belangrijke wetgevingen. Het Universeel Verdrag van de Rechten van de Mens is voor mij geen vod papier. Om die reden is de godsdienstvrijheid voor mij ook geen vod papier.

Minister, ik kan, net zoals u, niet bepalen op welke manier iemand die godsdienstvrijheid beleeft. U hebt dit juist aangepakt. U hebt de Moslim-executieve gevraagd hoe die godsdienstvrijheid moet worden geïnterpreteerd. De Moslimexecutieve heeft op haar beurt aan de Raad van Theologen gevraagd hoe de moslims de godsdienstvrijheid interpreteren. Wat het antwoord van de Raad van Theologen betreft, hebben wij geen mening te formuleren. Uiteindelijk bepalen de moslims zelf welke rituelen bij hun godsdienst horen.

De voorbije jaren hebben we getracht beide elementen te verzoenen. Die verzoening bestaat uit tijdelijke slachtvloeren. De tijdelijke slachtvloeren zijn geen slachthuizen, maar er gelden wel heel wat regels en er worden heel wat controles uitgevoerd. Er zijn inbreuken vastgesteld. In die gevallen moet ook worden ingegrepen. Als we terug naar thuis-slachtingen zouden evolueren, zouden we volgens mij enkel een stap achteruit zetten. Het onverdoofd thuis slachten, is trouwens ook verboden. Een goede controle op de tijdelijke slachtvloeren en een goede regelgeving zouden ons een stap vooruit helpen.

Minister, ik heb begrepen dat u met de verschillende partners wilt overleggen. U wilt hierover geen informatie geven. Het is echter essentieel dat we over die informatie beschikken om te kunnen mee nadenken over een manier om hier uit te geraken.

Er is nog een laatste vraag onbeantwoord gebleven. Hoe gaan Wallonië en de andere Europese landen met deze problematiek om? Uiteindelijk botsen we hier immers op Europese regelgeving.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik vind dat we in het verleden opener debatten over dit thema hebben gevoerd. Ik zit ook nog met een aantal onbeantwoorde vragen. Ik hoop dat u hier in de tweede ronde zeker een antwoord op kunt geven. Het is toch de bedoeling van deze commissievergadering dat de vragen van Vlaamse volksvertegenwoordigers worden beantwoord.

In eerste instantie zou ik graag een gedetailleerder overzicht van de stand van zaken in verband met het overleg krijgen. Met wie hebt u overleg gepleegd? Indien het niet mogelijk zou zijn die vraag nu te beantwoorden, zou ik graag later een mail met het antwoord ontvangen. Het interesseert me immers enorm.

Het overleg met deze gemeenschappen is zeer belangrijk voor het dierenwelzijn. Overleg kan ons ver brengen. We moeten zeker vermijden dat er opnieuw meer thuisslachten komen. Ook in dat licht zou ik heel graag een wat uitgebreider antwoord ontvangen.

Wat de alternatieve methodes betreft, zou ik graag gedetailleerd vernemen hoe uw gesprekspartners hebben gereageerd.

Daarnaast is er nog een eventueel capaciteitsprobleem tijdens spitsmomenten. Hoe wilt u dat oplossen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Elke fractie vertrekt natuurlijk vanuit haar eigen gevoeligheden. De ene fractie heeft een zekere antipathie ten aanzien van een specifieke religie. Een andere fractie stelt de godsdienstvrijheid boven alles. Volgens mij moeten we vanuit de feiten vertrekken. Uiteindelijk gaat het hier om het dierenleed. Het dierenleed bij onbedweld slachten, is onaanvaardbaar.

Minister, ik merk enige goodwill bij u. U wilt overleg plegen met de betrokken actoren. Dat is allemaal heel goed. Het Vlaams Parlement biedt u ook die kans. Ik vraag u zelfs niet de details in verband met dat overleg in deze commissie te grabbel te gooien. We hebben hierover echter al een paar keer gedebatteerd. We krijgen steeds hetzelfde antwoord. De gesprekken zijn vertrouwelijk en u kunt hierover niets zeggen. Er is echter nog steeds geen resultaat.

Volgens mij worden we allemaal een beetje ongeduldig. Het wordt tijd dat u minstens de status van het overleg weergeeft. Hoever staat het? Gaat het de goede richting uit of zitten we op een dood spoor? Wat moeten we van dat overleg denken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: U vraagt me om overleg te voeren, en ik doe dat uitvoerig en grondig. Overleg kan ons ver brengen, maar niet wanneer ik hier op tafel gooi wie wat heeft gezegd en wie welke standpunten heeft ingenomen. Dat lijkt me contradictoir in functie van het behalen van de doelstellingen.

Ik weet dat u op uw honger blijft, maar dit draagt niet bij tot het bereiken van de doelstellingen. Ik moet die verantwoordelijkheid aan de dag leggen.

In Nederland en Duitsland gebruikt men geen tijdelijke slachtvloeren, daar werkt men met slachthuizen. Daar worden de regelgeving en de Europese verordening gerespecteerd.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, u geeft aan dat het te vroeg is om te communiceren, en dat moeten we aanvaarden. Discreet overleg maakt inderdaad de meeste kans op slagen. Zodra er een beslissing is genomen, zal ons dat worden meegedeeld. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde)*

Ik stel mijn vraag om te weten in welke fase het overleg zich bevindt. Ik vraag dus naar een stand van zaken.

Mevrouw Claes, godsdienstvrijheid is ook voor onze partij geen vodge papier, maar geen enkel recht is absoluut. Zodra een bepaald recht een probleem stelt voor een ander recht, mogen we ons daar toch wel vragen bij stellen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik blijf met verbazing vaststellen dat CD&V ervoor pleit dat het mogelijk moet zijn om dieren met heel veel leed en pijn, op gruwelijke manier te laten slachten omdat wij ons als overheid niet te mengen hebben in de islamitische gebruiken. Mevrouw Claes, ik val bijna van mijn stoel als ik u dat allemaal hoor zeggen.

Minister, het onverdoofd slachten is bij de publieke opinie een van de belangrijkste thema's in het kader van uw bevoegdheid Dierenwelzijn. Ik ben ervan overtuigd dat een heel grote meerderheid van de Vlaamse bevolking, zoals enquêtes in het recente verleden trouwens hebben uitgewezen, wil dat de uitzondering wordt geschrapt die wij enige tijd geleden in onze wetgeving hebben ingeschreven, op de verplichting om dieren te verdoven voor ze worden geslacht. Ik wil u dan ook vragen om werk te maken van de plannen die u eerder hebt aangekondigd in uw persbericht waarin u zei dat u het verbod op onverdoofd slachten decretaal wilt invoeren. Ik vraag u om daar werk van te maken en om uw been wat dat betreft stijf te houden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de productie van foie gras – 963 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over gavage of het dwangvoederen van ganzen voor de productie van foie gras – 1003 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): We weten allemaal hoe foie gras wordt geproduceerd. Door ganzen en eenden een buis in de strot te rammen, worden deze gedurende twee weken dwangmatig gevoederd tot hun lever ongeveer tienmaal groter is dan eigenlijk normaal is.

Alle vergelijkingen van de sector ten spijt concluderen onafhankelijke wetenschappers van de Europese Commissie dat dit de dieren ontegensprekelijk doet lijden. Ik ga zelfs geen moeite doen om de vergelijkingen van de sector te weerleggen. De onnatuurlijke behandeling van die dieren zorgt voor ademhalingsproblemen, schimmelinfecties en temperatuurschokken.

Zeer recent doken voorbeelden op van producenten die geen dwangvoer gebruiken, waaronder zelfs een in Vlaanderen, en die toch eenzelfde gastronomische kwaliteit kunnen leveren. De levers wegen echter minder, en dat is vandaag een probleem. De Europese regelgeving stelt dat de lever van een gans 400 gram en die van een eend 300 gram moet wegen om te worden erkend als foie gras. Dat betekent dat deze diervriendelijkere producenten hun product vandaag niet onder de naam foie gras op de markt mogen brengen.

Conform de aanbevelingen van de Raad van Europa in 1998 zijn er in Vlaanderen aanpassingen gebeurd, maar die hebben enkel te maken met huisvesting. Een tweede bepaling, het zoeken naar alternatieven van productie, is eigenlijk nooit verder uitgewerkt.

Minister, sommige producenten bewijzen vandaag dat diervriendelijkere foie gras mogelijk is. Gaat u overleg opstarten op Europees niveau om het erkenningsgewicht te verminderen? Is er eventueel nog een eigen initiatief mogelijk in Vlaanderen? Wat kunt u doen om de aanbevelingen inzake alternatieve productiemethode om te zetten in beleid? Het dwangvoeren mag geen letsel veroorzaken bij de dieren, wat mijns inziens zo goed als onmogelijk is. Maar welke controles zijn daar al gebeurd en wat zijn de resultaten daarvan?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns (sp-a): Mijn vraag komt grotendeels overeen met die van de heer Engelbosch.

Er is inderdaad een aanbeveling van de Raad van Europa die dateert van 1998 en die aangeeft dat deelstaten die de productie van foie gras toestaan, en dat zijn er nu nog vijf, onderzoek moeten aanmoedigen naar de welzijnsaspecten en naar alternatieve productiemethodes. Blijkbaar is daar sindsdien nauwelijks iets mee gebeurd.

De industrie zelf heeft alternatieven ontwikkeld. Er is de faux gras van GAIA. Er zijn producenten die andere soorten eenden gebruiken, waardoor ze door zelfgavage een lever krijgen van maximum 250 gram. Nadien worden producten toegevoegd waardoor een foie gras wordt verkregen die kwalitatief aan dezelfde normen voldoet als die die via dwangvoeder wordt ontwikkeld. Het probleem blijft dat Europa oplegt dat een eendenlever die voor foie gras gebruikt wordt, minstens 300 gram moet wegen vooraleer het etiket 'foie gras' mag worden toegekend. Minister, u hebt terecht gezegd dat de Europese houding aanleiding geeft tot extra of onnodig dierenleed. U zou bij Europa aandringen om de normen te versoepelen zodat ook minder zware levers erkend kunnen worden als foie gras.

Minister, hebt u al actie ondernomen richting Europa met betrekking tot het versoepelen van de normen voor foie gras en meer bepaald wat het gewicht betreft? Zo ja, hebt u al een antwoord van Europa gekregen? Wat houdt dit antwoord concreet in? Zo neen, welke timing stelt u voorop? Hoeveel producenten van foie gras telt Vlaanderen? Wat is hun jaarlijkse productie en welke productiemethode hanteren zij? Welke initiatieven hebt u reeds ondernomen naar de producenten die de gavage toepassen om hen aan te moedigen over te schakelen naar alternatieve methoden? Hoe zit het met de andere dierenwelzijnsaspecten bij de producenten van foie gras? Wie controleert en wie sanctioneert desgevallend?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Voorzitter, dames en heren, we hebben allemaal de brief ontvangen van de Europese sectororganisatie. Voor mij was dat absoluut niet overtuigend. Ik stel me wel vragen op basis van wetenschappelijke feiten bij dwangvoederen en de zogenaamde gecontroleerde voeding. Minister, ik ben ook benieuwd naar de initiatieven die u zult nemen. We gaan van het ene dierenleed naar het andere in deze commissie. Dierenwelzijn is nu een Vlaamse bevoegdheid. Ik denk niet dat er over foie gras iets in de beleidsnota stond. Welke maatregelen zult u in Vlaanderen treffen?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, mijnheer Engelbosch, uw vraag zoals ze schriftelijk is ingediend, is erg sereen opgesteld. Ik kan me ook vinden in uw vragen, maar ik ben een beetje ontgoocheld door de manier waarop u hier confronterend uw aanhef neemt. U zegt dat iedereen weet hoe foie gras wordt geproduceerd en dat het voer de dieren door het strot wordt geduwd. Daarmee bewijst u dat ook u niet weet hoe het productieproces in elkaar zit. Ik moet u ontgoochelen: die dieren hebben geen strot en geen strottenhoofd. U zegt dat het door hun strot wordt geramd, maar dat bewijst dat er heel veel gebrek is aan kennis bij veel mensen, en zeker in deze zaal, over de manier waarop die dieren leven en hoe de dingen gebeuren. Het zou ons sieren om daar grondigere kennis van te nemen door deskundigen daarover hun verhaal te laten brengen.

Dit is een belangrijke sector die een streekproduct op de markt brengt. We zijn allemaal voor streekproducten, nietwaar, mijnheer Engelbosch? De sector staat open voor verandering en aanpassing, en zeker voor resultaten van onderzoek. Minister, zijn er contacten met Frankrijk? Frankrijk is het land bij uitstek waar foie gras een regionaal product is en waar onderzoek gebeurt. Er is heel veel kennis aanwezig. Misschien kunnen we daar de mosterd halen.

Ik vind het een zeer interessante discussie. Wat is foie gras? Foie gras is vette lever, maar wat is 'vet'? Hoeveel vet moet erin zitten? We stellen eigenlijk de vraag waarom cava geen champagne is. Het komt een beetje op hetzelfde neer. Het gaat over de normering van producten. Laat ons daar een open debat over voeren.

Ik zou voorstellen om hier eens te proeven wat het verschil is tussen foie gras en de alternatieven, maar ik heb gelezen in de krant dat we zelfs dat niet meer mogen in het Vlaams Parlement omdat foie gras hier niet meer binnen mag.

De voorzitter: Hiermee heb ik het verzoek gekregen voor zowel een bedrijfsbezoek in Frankrijk als een proefsessie. *(Gelach)*

Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, onlangs heb ik ook een vraag gesteld over foie gras, en u stelde in uw antwoord dat u de evolutie van het onderzoek in het buitenland liet opvolgen op het vlak van dierenwelzijnsaspecten bij de producenten van foie gras. Welke landen zijn het voorwerp van uw onderzoeksactie? Wat zijn uw bevindingen?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik moet eerlijk bekennen op basis van de uiteenzetting van de heer Dochy dat ik geen kenner

ben van het thema. Ik lees ook maar wat ik lees. Ik lees dat een pak mensen zegt dat het tegen alle regels van dierenwelzijn ingaat. Ik lees ook – we hebben inderdaad allemaal de mail gekregen deze week – dat de producenten een heel ander verhaal brengen. Ik pleit ervoor om het debat op basis van ratio en argumenten te voeren en niet om een emotionele reden.

Ik weet dat het een beetje zoeken is, Dierenwelzijn is nog maar pas als bevoegdheid naar het Vlaams Parlement gekomen. Iedere week worden we geconfronteerd met een aantal individuele vragen. Er komt dan wel een antwoord op, maar eigenlijk wordt het debat te gronde niet gevoerd en worden niet alle actoren gehoord. Ik stel dus voor om in de mate van het mogelijke over dit thema, maar ook over dat van de nertsenkwekerijen, een serieus debat te voeren. Of we het nu graag hebben of niet, zowel voor foie gras als voor nertsen is er een markt in dit land. Het is een economisch gegeven, daar moet ook rekening mee gehouden worden.

Mijnheer Engelbosch, ik spreek me niet uit pro of contra, het gaat er voor mij over dat we een volledig debat moeten voeren. Ik heb niet alle wijsheid in pacht. Op basis van één vraag en één antwoord van de minister, ben ik niet overtuigd van deze of gene mening. Mijn pleidooi is dus vooral om algemene debatten te houden over dergelijke zaken.

Ik pleit ook voor een Europese aanpak. Door in ons land foie gras of nertsenkwekerijen te verbieden, is het probleem niet opgelost. Het wordt gewoon verschoven naar een ander Europees land. Of het wordt zelfs verschoven naar landen buiten de Europese Unie, en daar, mijnheer Sanctorum, staat het dierenwelzijn absoluut niet hoog op de agenda. We verschuiven het probleem dus alleen maar. Het is zo een beetje zoals met de illegalen: de parking in Westkerke sluiten en dan zeggen dat we geen illegalen meer hebben, terwijl het wel vol zit in Calais.

Er moet een ernstig debat komen. Er moet een Europese aanpak zijn van dergelijke zaken. Dus, voorzitter, ik weet wel dat we een beperkt aantal vergadermomenten hebben, maar toch vind ik het belangrijk genoeg om hierover ernstige debatten te voeren.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Er zijn verschillende elementen. Wat Europa betreft, werd begin dit jaar een schriftelijke vraag gesteld. Het is nog even afwachten wat de Europese Commissie ter zake zal antwoorden.

Ik kom tot de alternatieve methoden voor de productie van foie gras. Er was hier zo'n producent, maar die heeft volgens mijn informatie zijn werkzaamheden gestaakt. Men produceerde zonder dwangvoeding foie gras. De discussie daarbij gaat inderdaad over het gewicht ervan. Men kwam met diervriendelijke methoden tot een kwalitatief gelijkaardig product als foie gras, maar het beantwoordde niet aan de Europese wettelijke vereisten met betrekking tot het minimale gewicht: 300 gram wat eenden betreft en 400 gram wat ganzen betreft. Bij deze producent ging het om eenden.

Er is in Vlaanderen momenteel één producent van foie gras actief. Daarbij wordt inderdaad dwangvoeding gebruikt. Er wordt geëvalueerd zowel op basis van controles op het bedrijf als van slachthuisgegevens. Het bedrijf wordt minstens één keer per jaar gecontroleerd. In het kader van de vigerende regelgeving, zijn er geen inbreuken vastgesteld.

Wat de toekomst betreft, is het zo dat ik verder onderzoek wil voeren. Er is niet zo gek veel te vinden in het buitenland. Er is het Franse voorbeeld. Daar heeft men in de praktijk alternatieven ontwikkeld. Zo wordt er bijvoorbeeld gewerkt

met belichting. Soms is het een kwestie van de dieren de indruk te geven dat de trek eraan komt. Daarom worden klimatologische omstandigheden nagebootst. In Frankrijk heeft dit tot positieve resultaten geleid, weze het dat de door Europa opgelegde normen om als foie gras te worden erkend, er ook niet, en zeker niet constant, worden gehaald.

Ik moet openlijk toegeven dat mijn budget voor wetenschappelijk onderzoek voor 2015 eigenlijk al bestemd is. Ik wil wel voor 2016 bekijken of we een onderzoekproject naar alternatieve wijzen van de productie van foie gras kunnen opstarten. Ik heb daarover trouwens contact gehad met de betrokken Vlaamse producent. Hij is bereid om daaraan mee te werken. We zullen proberen om samen ergens te geraken.

Omdat het nu een beetje een hot topic is, wil ik voor de duidelijkheid stellen dat ik op zich niet tegen foie gras ben. Ik ben tegen het dieronvriendelijk produceren en tegen dwangvoeding. Dat is iets anders. Ik betreur dat in 2008 de Europese beslissing werd genomen ondanks een heel duidelijke studie. Ik heb de studie gelezen, er viel weinig tegenin te brengen. Het was een wetenschappelijk sterk onderbouwde studie, volledig gedragen. Er was één dissonante stem van een lid van het wetenschappelijk comité, die wou verder gaan. De conclusie was heel duidelijk: dwangvoeding is niet diervriendelijk en veroorzaakt extra dierenleed terwijl dat vermijdbaar is. Toch heeft men in 2008 beslist om de normen te verhogen. Om wettelijk erkend te worden als foie gras, werd het gewicht verhoogd: voor de eend naar 300 gram en voor de gans naar 400 gram. Dat heeft de alternatieve diervriendelijke methoden niet bepaald gefaciliteerd.

De vergelijking werd hier gemaakt tussen cava en champagne. Daar ken ik iets van. Voor cava gebruikt men de 'méthode champenoise', dezelfde methode dus, om een gelijkaardig resultaat te bereiken. Ik hoop dat we voor foie gras met een andere methode een gelijkaardig resultaat kunnen bereiken.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het was er in Vlaanderen, dus dat bewijst toch wel dat het effectief kan. Het verheugt mij dan ook dat u zegt dat u in 2016 samen met de sector – want de man die het vandaag nog op de andere manier doet, is blijkbaar bereid dat te veranderen – wilt kijken wat er mogelijk is op het vlak van alternatieve voedingsmethoden.

Mijnheer Dochy, u zegt dat ik het op een heel confronterende manier breng. Nu, ik denk dat dat noodzakelijk en nuttig is. Ik ken de studies wél en weet wél hoe het in elkaar zit. Het is inderdaad geen strot. Laat mij dan maar zeggen dat ze het door de keel rammen.

Het komt erop neer dat het onnatuurlijk is. Men haalt altijd aan dat die beesten zelf ook heel veel eten – ze noemen dat dan vreten –, maar ik kan me geen enkele gans of eend voorstellen die nog kan vliegen met een lever van 500 gram. Bovendien ligt de sterfte van eenden in zulke boerderijen 10 tot 20 procent hoger dan in andere kwekerijen. Ik denk niet dat we dat probleem moeten minimaliseren.

Mijnheer Sintobin, ik moet helaas vaststellen dat het Vlaams Belang blijkbaar wel altijd heel erg begaan is met dierenleed als het over de moslims gaat, maar dat, als het over andere problemen gaat, er plots economische belangen worden aangehaald. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin en mevrouw Sonja Claes)*

De voorzitter: Collega's, laat ons de rust behouden in het debat. Dat zal het meeste resultaat geven.

Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u bevestigt dat het dwangvoederen geen diervriendelijke manier is om foie gras te produceren. Studies geven dat duidelijk aan. Of het nu een strot of keel is, is uiteindelijk maar een detail. Het gaat erom dat er iedere dag onder hoge druk voeding met een gewicht gelijk aan een kwart van het lichaamsgewicht van zo'n gans of eend in de strot of keel wordt geramd. Dat is absoluut niet diervriendelijk.

Ik vind het positief dat u zich ertoe engageert om in 2016 te zoeken naar alternatieven. Dat wordt al sinds 1998 gevraagd, maar er wordt nu eindelijk werk van gemaakt. Het zou uiteraard goed zijn dat die norm op Europees niveau naar beneden wordt gehaald. Maar het lijkt mij niet de goede ingesteldheid om altijd te wachten op Europa om iets te doen. Daarom juich ik het toe dat u zich ertoe engageert om het onderzoek te doen en dat u dat samen doet met de producent. Die laatste is natuurlijk niet voor niets gestopt. Dat zijn product niet mag worden erkend als foie gras, vormt natuurlijk de kern van het probleem.

We zullen dat verder opvolgen.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zou graag willen dat er concreet wordt bekeken in welke mate wij in dezen een en ander kunnen leren van Frankrijk. We hoeven het warm water niet uit te vinden. We moeten de budgetten voor onderzoek zo efficiënt mogelijk besteden, zoals u dat trouwens van plan bent. Ik zou graag hebben dat dat gebeurt in overleg met de sector, met de mensen die ervaring hebben met de productiemethoden en die wel het verschil kennen tussen een keel en een strot. Zij zullen u in ieder geval kunnen helpen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik dank u voor het duidelijke en open antwoord dat u deze keer hebt gegeven.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil de heer Engelbosch en mevrouw Claes, maar ook andere collega's, vragen het verslag erop na te lezen. Het enige dat ik heb gevraagd, is een grondig, ernstig debat over dit thema.

Ik heb gevraagd naar een Europese aanpak omdat er inderdaad – dat kunt u toch niet ontkennen – ook een economisch facet is aan heel deze zaak. Ik heb mij niet voor of tegen uitgesproken. Ik heb ook niet gezegd dat er geen problemen zouden zijn met het dwangvoederen. Ik erken dat het problematisch is. *(Opmerkingen van de heer Jelle Engelbosch)*

Ik erken dat ook. Ik erken dat! Lees het verslag erop na. *(Opmerkingen van de heer Jelle Engelbosch)*

Zomaar populistisch doen en zeggen dat wij tegen dierenwelzijn zijn, is al te gemakkelijk. Het staat zwart op wit in het verslag. *(Opmerkingen van de heer Jelle Engelbosch)*

Ik heb trouwens niet meer gezegd dan dat de minister heeft geantwoord. Het feit dat de minister in overleg gaat met de producenten, is toch wel omdat hij erkent dat er een oplossing moet worden gevonden. Meer heb ik niet gezegd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.